**AURUL RINULUI, semnat Bob Wilson**

*(Costin Popa – 30 noiembrie 2008)*

Orice teatru liric important, și Opera din Zürich este componenta unei asemenea familii, își face un titlu de onoare prin montarea Ring-ului wagnerian. Din anul 2000 demersul a fost împlinit iar actuala stagiune oferă publicului reîntâlnirea cu eroii tetralogiei. Mizanscena tuturor spectacolelor aparține lui Robert Wilson, exponentul viziunilor minimaliste, statice, al mișcărilor au ralenti și al stop-cadrelor.


Fiicele Rinului

Pe aceste coordonate, Aurul Rinului a fost un summum al esențializării mesajului, codat în deplasări și poziții corporale carteziene, în atitudini cifrate prin gestualitate, prin jocul degetelor și al mâinilor. Reacțiile umane par supuse unui ritual care produce emoții puternice, cu mari linii de forță estetică. Totul este inspirat de euritmie, de teatrul kabuki și oferă ascultătorului independență în fantezie, în imaginație, dând prioritate celor două ore și jumătate de neîntrerupte avalanșe de sonuri ale bardului de la Bayreuth.

Limbajul lui Bob Wilson este o transpunere continuă de stări sufletești, a căror percepție supune ascultătorul la provocări nemaiîntâlnite. Concentrat la maximum, te simți ridicat în asceză și concomitent ai senzația cufundării progresive în muzica învăluitoare, răscolitoare. O fascinantă reunire de trăiri, prin care drama wagneriană apare stilizată imagistic și filonul epic al sunetelor se lasă dezvăluit în toată măreția și profunzimea lui.

Decorurile, mai bine zis, sugestiile de decoruri, îi aparțin. Într-o scenă aproape total despuiată, jocul luminilor (Andreas Fuchs și însuși Robert Wilson) este esențial. Pe fundalul gol, culori pastelate, moi și delicate, nu șochează, nu agresează... bleu ciel, bleu vinețiu, combinații de galben pal cu albastru, cenușiu, negru, portocaliu... degradeuri, clar-obscururi, proiecții de siluete. Tentele se schimbă, trec dintr-una într-alta domol, ca în înaltul cerului. Aburii Walhallei, adâncimile Rinului, misterul Nibelheimului prind viață din aceste sugestii. Pe regizor l-a ajutat, într-o comuniune adânc ideatică, Frida Parmeggiani, semnatara costumelor sobre, stilizate până la austeritatea liniilor drepte și, câteodată, elegante fără ostentație (Fiicele Rinului).

Robert Wilson definește un stil puternic personalizat. Iubit de unii, apare plictisitor prin repetare pentru alții. După ce am văzut în sală două montări ale sale, aceasta și, acum câțiva ani, la Théâtre du Châtelet din Paris, o memorabilă producție cu **Alcesta** de Gluck, nu mă simt saturat. Dimpotrivă. Adevărul este că mizanscenele autografiate Bob Wilson, reducând vizualul până la abstract, stârnesc, incită la introspecții și sfârșesc prin a seduce. Dăinuie mult în memorie și spirit, ca bunuri de preț. Mare și profundă artă, cu care a depășit stadiul de vizionar! Americanul a devenit deja clasicul exponent al unui concept pe care l-a fundamentat și îl susține cu frenezie. Poate că nu orice perioadă componistică se simte servită la perfecțiune prin acest mod de abordare dar barocul și drama muzicală wagneriană, cu certitudine.

Dirijorul Philippe Jordan a tălmăcit partitura în bună înțelegere, forțând sonoritățile orchestrei Operei către monumentalitatea fără sfârșit.


Liliana Nikiteanu


Egils Silins

În rolul Fricka, un debut și totodată o premieră pentru cariera apreciatei mezzosoprane Liliana Nikiteanu, solistă importantă a primei scene lirice elvețiene. Este primul personaj dramatic abordat, care anunță viitoare explorări în acest teritoriu. Le văd plasate într-un moment potrivit ales, de maturitate artistică, susținute cu voce incisivă și cu accente bine integrate stilistic.

Alături de Liliana Nikiteanu, alte câteva remarci într-o ordine deloc întâmplătoare: Volker Vogel (Mime), Rolf Haunstein (Alberich), tânăra de numai 23 de ani Wiebke Lehmkuhl (Erda) și Egils Silins (Wotan). Îi numesc și pe ceilalți interpreți: Cheyne Davidson (Donner), Miroslav Christoff (Froh), Reinaldo Macias (Loge), Andreas Hőrl (Fasolt), Pavel Daniluk (Fafner), Margaret Chalker (Freia), Sen Guo (Woglinde), Anja Schlosser (Wellgunde), Irène Friedli (Flosshilde).

**Aurul Rinului** la Opera din Zürich, un spectacol de reținut, plin de reflecții, care s-a bucurat de mare succes la public. O remarcă... printre auditori, mulți copii de vârste până la adolescență au stat nemișcați, îmbătați de sonoritățile celor patru mari scene ale opusului. Minunată educație muzicală!